

Pojdimo po svetu

Rudolf Pečjak

Veliki dan čevljarškega ceha¹

V majhnem mestu pod mogočnimi Karavankami vihrajo zastave. Že rano v jutru je obhodila cehovska godba vse ulice in z veselimi koračnicami klicala ljudi k oknom. Cehovski muzikanti v pisanih oblekah so samozavestno stopali po ulicah, obdani od gruč razposajenih otrok. Glasovi godbe so se odbijali ob tesnih ulicah in napolnili vse mestece, ki se je v objemu bajno razsvetljenih gorskih velikanov budilo iz sna.

Okna in okenca so se sunkovito odpirala in radovedni obrazi so pozdravljali pisane muzikante, ki so oznanjali s svojimi blestečimi trombami po vseh ulicah veselo vest.

Danes je cehovski praznik, praznik skupnega dela in življenja. Dolgo pričakovana želja se je spolnila. Cehovski očetje so kupili najlepšo hišo na Glavnem trgu in jo preuredili v skupni rokodelski dom. Tu bo sedaj žarišče trdega dela in omike, stanovskega ponosa in časti.

Mestece se prebujalo v soncu kakor mravljišče. Danes ni nikjer videti žalostnega obraza, vsa srca so polna veselih koračnic. Mestece valovi v enotnem utripu, ki mu je srce novi združni dom. Okrasili so ga z zastavami, venci in girlandami, s pozdravi, napisi in mlaji. Ob vhodu od glavnih vrat tja daleč na cesto so položili rožasto preprogo, da bo prišla po rožah sreča in blagoslov v novi dom.

¹ Ceh je bil srednjeveška organizacija mojstrov, ki je urejala vse njihovo življenje: kupovala je surovine, nadzirala delo, določala cene, postavljala mojstre in skrbela tudi za njih versko in družabno življenje.

Vrvenje po mestu ponehava, vsa množica se zliva pred hišo zadružnega načelnika, od koder bodo prenesli v novi dom zadružne svetinje: cehovsko zastavo, skrinjico in grb. Veselo se zbirajo praznje oblečeni mojstri in mojstrice, pomočniki in vajenci. Godba igra, zastave vihrajo, skupine se urejajo, zadružne in mestne relikvije prinašajo.

Že se pomika pisani sprevod po okrašenih ulicah proti novemu domu. Na čelu spreveda nosijo mladci mestno zelenordečo zastavo, za njo pa trije najstarejši meščani mestni grb: orla, ki drži kladiva v krempljih.

Za grbom korakajo usnjarji v težkih škornjih. To je najmlajši mestni ceh. Ponosno stopajo za svojo zlatorumeno zastavo, na kateri se blesti podoba njihovega patrona, mučenika svetega Jerneja. Pred zastavo nosijo cehovski grb: režečega se zmaja, ki drži v krempljih ustrojeno kožo. Sprevod tega ceha zaključuje skupina najmočnejših usnjarjev v delovnih oblekah: v svetlih škornjih, usnjenih predpasnikih in usnjenih čepicah. Na ramah nosijo na palicah ustrojene kože, delo svojih rok.

Za usnjarji korakajo malce upognjeni črni kovači s svojimi jeklenimi pogledi. Z njihove ognjenordeče zastave jih gleda patron vseh kovačev sveti Gal. Pred zastavo gredo trije kovači s cehovskim grbom: dve mišičasti roki s kladivom in sekiro, obdani z vencem rož. Ob koncu svojega spreveda vozijo kovači s seboj na velikem vozu kar pravo kovačnico z resničnim ognjem in mehom, z okrašenimi sekirami, kladivi, srpi in kosami.

Za kovači so se uvrstili v sprevod rokodelci, ki nimajo svojega ceha v mestu: mestna peka, dimnikar, ščetar, trije mizarski mojstri, lončar, krojači, mesarji in trgovci. Za mojstri in pomočniki nosijo vajenci dela njihovih rok: s klasjem okrašen hlebec in potico, z rožami ovenčano skledo in lonec, omelo in ščetko, meter in tehtnico, velikanske škarje in likalnik.

Najponosneje pa stopajo v sprevodu današnji slavljenči čevljarji s svojimi pomočniki in vajenci. S šopki cvetja na prsih sprem-ljajo svoje cehovske svetinje. Veselo plapola v sprevodu njihova modra zastava z zlatimi čopki in podobo svetega Krispina, patrona čevljarjev. Za zastavo gresta najstarejša mojstra: prvi drži v rokah grb — škorenjček pod steklenim klobukom, ovit v cvetje, drugi blazino z zlatimi svetinjami, s katerimi je bil odlikovan njihov ceh. Najmlajša mojstra pa nosita na okrašenih nosilnicah cehovsko skrinjico, s katere plapolajo svileni trakovi. Ob skrinjici stopajo najuglednejše mojstrice v žametastih oblekah. Mogočno korakajo cehovski očetje z mestnim županom in cehovskim načelnikom. Danes praznujejo dan zmage po težkem delu. V drugi vrsti za skrinjico se mogoči očemešter, ki skrbi za potujoče pomočnike, z obema ključarjema, ki hranita ključe cehovske skrinjice, za njimi pa se vrstijo ostali mojstri, pomočniki, vajenci in vaječki. Tudi čevljarji vozijo v sprevodu čevljarško delavnico z velikanskim kopitom, ki ga jezdi vaječek v svetlih čevljih. Sprevod zaključujejo mojstrice v rožastih oblekah.

Pred zadružnim domom se tare množica ljudi. Godba igra, venci pozdravljajo, govorniki proslavljajo pošteno rokodelsko delo. Nato prenesejo ob zvokih godbe zastavo, grb in skrinjico v novi dom. Velika zadružna soba čaka vsa okrašena na zadružne svetinje. Slovesno izročijo mojstri svojemu načelniku grb, ki ga obesi sredi stropa. Skrinjico postavijo na ovenčano stojalo v sprednji desni kot sobe, v levega pa obesijo zastavo.

Doli pod domom igra godba v sončno jutro. Zdaj zazvonijo še zvonovi. Mestni župnik z obema kaplanoma in ministranti prihaja, da bo blagoslovil dom.

Tiho in slovesno pričakujejo mojstri svojemu delu božjega blagoslova.